Lausunto Tulevaisuusvaliokunnalle

Aihe: SUOMEN KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Päivämäärä: 20.1.2020

Asiantuntija: Risto E J Penttilä, toimitusjohtaja, Nordic West Office

”POIKKEUKSELLISET AJAT VAATIVAT POIKKEUKSELLISIA TOIMIA”

Ottaen huomioon, kuinka velkaantuneita Suomi ja muut länsimaat ovat, on käsittelyssä oleva Kestävän kasvun ohjelma poikkeuksellinen. Se perustuu oletukseen siitä, että velanotolla ei ole väliä. Tärkeintä on saada aikaan kasvua. Maksetaan velat sitten myöhemmin.

Elämme poikkeuksellisia aikoja. Pandemia, ilmastonmuutos ja lajikato edellyttävät merkittäviä toimia. Tästä ei voi olla eri mieltä. Siksi ohjelman perusajatus ”don’t worry, elvytä kunnolla” on helppo hyväksyä.

Myös ohjelman tavoitteet on helppo hyväksyä. Digitalisaatio, vihreä siirtymä ja tuottavuuden kasvu ovat tärkeitä päämääriä. Vaarana on, että tavoitelleessaan kaikkea ei saavuta mitään. Presidentti Obaman hallinto epäonnistui nopean kasvun käynnistämisessä, koska se yritti tehdä liian monta asiaa yhtä aikaa. Täytyy toivoa, että Euroopan Union ja Suomi eivät lankea samaan ansaan.

Mikä voisi mennä vikaan? Tässä neljä mahdollista sudenkuoppaa, joita avaan tarkemmin Tulevaisuusvaliokunnan kokouksessa.

1. Liikaa suunnitelmataloutta. Ohjelma edustaa merkittävää askelta kohti suunnitelmataloutta. On olemassa vaara, että painotamme liikaa julkisen sektorin osuutta.
2. Liikaa fedaralismia. Ohjelma rahoitetaan suureksi osaksi Euroopan komission ottamalla lainalla. Kyseessä on väliaikainen ohjelma. Vanhan sanonnan mukaan, mikään ei ole niin pysyvää kuin väliaikainen vero. Toivottavasti sanonta ei päde myös tähän.
3. Liikaa keynesiläisyyttä. Ohjelma kumpuaa perinteisestä keynesiläisestä ajattelusta. Onnistuuko ohjelman ajoitus? Onko olemassa vaara, että inflaatio lähtee kasvuun ja että kiihdytämme inflaatiota Euroopassa ja Suomessa?
4. Liikaa siltarumpupolitiikkaa. Euroopan unionilta puuttuu mekanismit, joilla se voisi varmistaa ”oikean” rahankäytön kaikissa jäsenmaissa. Vaarana on, että raha kanavoituu kirjavaan joukkoon erilaisia poliittisia projekteja eri jäsenmaissa. Sama vaara vaanii Suomessa.

Miten varmistaa Suomen elvytysohjelman menestys?

1. Älä käytä rahaa hallintomenoihin vaan uusiin hankkeisiin.
2. Käytä eri toimialojen ilmastotiekarttoja julkisten panostusten ohjaamiseen.
3. Harjoita perinteistä kasvupolitiikkaa: kohtuullinen verotaso, selkeä sääntely.
4. Jätä mieluummin rahat käyttämättä, kuin käytä tarpeettomiin kohteisiin.